

توافق آمریکا و دانمارک بر سر آینده جزیره، نگرانی روسیه، چین، اروپا و کانادا را برانگیخت؛

گرینلند، مبدأ تغییر معادلات امنیتی در شمالگان

رامین پرتو

پس از ماه‌ها کش‌وقوس بر سر آینده گرینلند، بالاخره آمریکا، دانمارک و دولت خودگردان این جزیره از دستیابی به توافقی تازه در برساره امنیت گرینلند خبر داده‌اند؛ توافقی که اگر چه هنوز متن کامل آن منتشر نشده، یک تغییر مهم در معادلات امنیتی شمالگان محسوب می‌شود. دونالد ترامپ اعلام کرده‌است که واشنگتن بر اساس این توافق، «کنترل دائمی» امنیت گرینلند را در اختیار خواهد داشت و می‌تواند برای دفاع از این جزیره و آمریکا اقدامات لازم را انجام دهد. در مقابل، مت ه فردرکسن، نخست‌وزیر دانمارک، و ینس فردریک نیلسن، نخست‌وزیر گرینلند، تأکید کرده‌اند که حاکمیت دانمارک و حق مردم گرینلند برای تعیین سرنوشت خود حفظ خواهد شد.

اهمیت خبر در همین دو روایت متفاوت نهفته‌است، یعنی واشنگتن توافق را گامی برای تثبیت حضور راهبردی خود در شمالگان می‌داند، در حالی که کپنهاگ و نوواک آن را در چارچوب همکاری امنیتی و بدون انتقال حاکمیت تعریف می‌کند و قرار است توافق در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک امضا شود و برای اجرایی شدن نیز به طی مراحل قانونی و پارلمانی نیاز دارد.

ابعاد توافق چیست؟

ترامپ در اعلام این توافق گفته‌است که آمریکا برای همیشه امکان انجام اقدامات لازم جهت تأمین امنیت گرینلند و آمریکا را خواهد داشت. او همچنین تأکید کرده است که رقبای واشنگتن بدون موافقت کتبی آمریکا نمی‌توانند در گرینلند پایگاه ایجاد کنند، حضور نظامی داشته باشند یا در بخش‌های حساس جزیره سرمایه‌گذاری کنند. رئیس‌جمهوری آمریکا همچنین از برنامه ایجاد یک حضور نظامی بزرگ تر در گرینلند سخن گفته‌است.

اما همین عبارت‌ها، پرش‌های مهمی درباره دامنه واقعی توافق ایجاد کرده‌اند.

هنوز مشخص نیست «کنترل امنیتی» که ترامپ از آن سخن می‌گوید دقیقاً چه اختیاراتی برای واشنگتن ایجاد می‌کند، میزان حضور نظامی آمریکا چقدر خواهد بود و آیا این توافق اختیاراتی در حوزه منابع طبیعی یا سیاست خارجی گرینلند ایجاد می‌کند یا خیر؟ دانمارک و گرینلند تصریح کرده‌اند که توافق حاکمیت و تمامیت ارضی پادشاهی دانمارک را تغییر نمی‌دهد و حق تعیین سرنوشت

اهمیت توافق از آنجانشانی می‌شود که گرینلند فقط یک قلمرو دور افتاده قطبی نیست، بلکه موقعیت جغرافیایی آن میان آمریکای شمالی، اروپا و اقیانوس منجمد شمالی، این جزیره را به نقطه‌ای مهم برای هشدار موشکی، نظارت فضایی، کنترل مسیرهای هوایی و دریایی و رصد فعالیت‌های نظامی تبدیل کرده‌است، آمریکا از دهه‌های گذشته در گرینلند حضور داشته و پایگاه فضایی پتئوفیک همچنان بخشی از زیرساخت دفاعی آن

تهدید پوتین: سه‌گانه هسته‌ای ضامن حاکمیت ماست

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه گفت که اروپایی‌ها اشتباه‌های خود در سیاست‌های اقتصادی را با این بهانه که روسیه آنها را تهدید می‌کند، توجیه می‌کنند و رهبران اروپایی به جای کاهش تنش و گوش دادن به شهروندان خود، وضعیت را وخیم‌تر می‌کنند. طبق گزارش اسپوتنیک، پوتین در جریان نشست کمیته صنایع نظامی روسیه گفت: رهبران اروپایی با این اقدامات تلاش می‌کنند محبوبیت رو به کاهش خود را نجات دهند و اشتباه‌های خود در سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی را پنهان کنند، اما در این کار موفق نمی‌شوند. وی افزود:

برخی رهبران اروپایی آشکارا اعلام می‌کنند که برای جنگ با روسیه آماده می‌شوند. به نظر من، آنها صرفاً تلاش می‌کنند با پنهان کردن اشتباه‌های خود در سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی، میزان حمایت از خود را که رو به کاهش است، حفظ کنند، اما این تلاش‌ها موفقیت چندانی نداشته و سودی برای آنها نداشته است. رئیس‌جمهور روسیه خاطر نشان کرد که رهبران اروپایی به شهروندان خود گوش نمی‌دهند؛ شهروندانی که از طریق انتخابات به روشنی مخالفت خود را با ورود به جنگ با روسیه نشان می‌دهند. با این حال، این رهبران همچنان به تشدید اوضاع ادامه می‌دهند. پوتین از کشورهای غربی خواست در صلح با روسیه زندگی کنند و گفت: در صورت تحقق نیافتن این امر، مسکو مجبور خواهد شد پاسخ دهد. وی گفت: بهتر است در صلح زندگی کنیم، در غیر این صورت ما نیز مجبور به پاسخ خواهیم شد. وی گفت: بعدی است هیچ کشور هسته‌ای در جهان نتواند به شاخص‌هایی مشابه نیروهای موشکی راهبردی روسیه افتخار کند؛ زیرا سهم تسلیحات مدرن در این نیروها به ۹۲ درصد می‌رسد. پوتین همچنین تأکید کرد که «سه‌گانه هسته‌ای» همچنان تضمین‌کننده حاکمیت روسیه است و نقش محوری در حفظ توازن قوای جهانی دارد. وی ادامه داد: تقویت سه‌گانه هسته‌ای، همانند گذشته، همچنان بالاترین اولویت است؛ زیرا این توانمندی تضمین‌کننده حاکمیت کشور ماست و نقش محوری را تعیین توازن قوای جهانی ایفا می‌کند. پوتین خاطر نشان کرد که توسعه سامانه‌های پدافند هوایی یکی از مهم‌ترین محورهای برنامه روسیه خواهد بود. وی همچنین تصریح کرد: دلار آمریکا به شکل‌گیری کامل مجموعه‌ها و مدارهای مدار ی در اولویت قرار بگیرد.

کشور و ناتو است. توافق جدید می‌تواند این حضور قدیمی را وارد مرحله‌ای گسترده‌تر کند.

اروپا و کانادا: امنیت مشترک و حساسیت حاکمیتی

برای اروپا، مسئله فقط میزان حضور آمریکا در گرینلند نیست؛ بلکه شیوه رسیدن واشنگتن به این حضور نیز اهمیت دارد. ماه‌ها فشار سیاسی ترامپ بر دانمارک باعث شد موضوع گرینلند از یک مسئله دو جانبه به موضوعی مر تبط با آینده ناتو و روابط فرآ اتلانتیک تبدیل شود. اکنون توافق جدید می‌تواند از شدت این بحران بکاهد، زیرا حضور آمریکا را در چارچوب توافق با دولت حاکم بر جزیره تعریف می‌کند، نه در قالب تصرف یک قلمرو متحد ناتو. مقام‌های دانمارک نیز بر همین تفاوت تأکید کرده‌اند.

در همین حال، کشورهای اروپایی در ماه‌های اخیر تلاش کرده‌اند حضور و ظرفیت مستقل خود را در شمالگان افزایش دهند. دانمارک فعالیت‌های حضور خود و پایگاه فضایی پتئوفیک همچنان بخشی از زیرساخت دفاعی آن

چندملیتی نیز در این منطقه بر گزار شده است. کانادا، کشورهای شمال اروپا و آمریکا نیز در بیانیه مشترک ماه مه بر افزایش حضور نظامی، نظارت و آموزش مشترک در شمالگان تأکید کردند و فعالیت نظامی روسیه و علاقه راهبردی چین را از عوامل افزایش اهمیت امنیتی منطقه دانستند.

موضع کانادا در این میان اهمیت ویژه‌ای دارد. اتاوا و واشنگتن در چارچوب نورات و دفاع آمریکاای شمالی همکاری در پیرنه دارند، اما دولت کانادا همزمان بر حاکمیت و تمامیت ارضی گرینلند و دانمارک تأکید کرده‌است. اسناد دفاعی کانادا نیز صراحتاً حمایت این کشور از حاکمیت گرینلند و دانمارک را اعلام می‌کند. بنابر این، برای کانادا اصل افزایش همکاری امنیتی در شمالگان الزاماً مسئله‌ای منفی نیست؛ مسئله حساس، هر گونه تغییر است که بدون رضایت طرف‌های صاحب حاکمیت صورت گیرد. این حساسیت با توجه به روابط پر تنش اخیر کانادا و دولت ترامپ اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. ترامپ بارها کانادا را به عنوان «ایالت پنجاهویکم» مطرح کرده و همزمان اختلافات تجاری و سیاسی میان دو کشور افزایش یافته است. در چنین شرایطی، توافق گرینلند برای کانادا فقط یک تحول مربوط به همسایه قطبی نیست؛ بلکه می‌تواند الگویی برای چگونگی بر خورد آمریکا با مسائل حاکمیتی و امنیتی در شمالگان تلقی شود. با این حال، کانادا و دیگر متحدان شمالگان در بیانیه مشترک خود بر همکاری با آمریکا برای تقویت امنیت منطقه تأکید کرده‌اند.

توافق گرینلند برای کانادا فقط یک تحول مربوط به همسایه قطبی نیست، بلکه می‌تواند الگویی برای چگونگی بر خورد آمریکا با مسائل حاکمیتی و امنیتی در شمالگان تلقی شود و با این حال، کانادا و دیگر متحدان شمالگان در بیانیه مشترک خود بر همکاری با آمریکا برای تقویت امنیت منطقه تأکید کرده‌اند

روسیه و رقابت در قطب شمال
ارتباط توافق گرینلند با روسیه را نمی‌توان جداز تحول کلی محیط امنیتی شمالگان بررسی کرد. روسیه بخش بزرگی از سواحل قطب شمال را در اختیار دارد و در سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در زیرساخت‌های نظامی، دریایی و اقتصادی این منطقه انجام داده‌است. همزمان، باز شدن تدریجی مسیرهای دریایی در نتیجه کاهش یخ‌های قطبی، اهمیت اقتصادی و نظامی شمالگان را افزایش داده‌است.

در چنین شرایطی، افزایش حضور آمریکا در گرینلند بخشی از یک رقابت بزرگ‌تر برای ایجاد توان نظارتی، دفاعی و لجستیکی در شمالگان است. توافق جدید نیز صراحتاً حضور نظامی رقبای آمریکا و برخی سرمایه‌گذاری‌های حساس آنها را محدود می‌کند؛ بنابر این روسیه یکی از طرف‌هایی است که پیامدهای مستقیم این ترتیبات را دنبال خواهد کرد. اما این مسئله لزوماً به معنای آن نیست که توافق گرینلند به تنهایی موجب افزایش حضور روسیه خواهد شد. مسکو پیش از این نیز حضور نظامی قابل توجهی در شمالگان داشته و روسیه، آمریکا، کانادا و کشورهای اروپایی همزمان در حال تقویت توانایی‌های خود در این منطقه هستند. از سوی دیگر، رقابت فقط نظامی نیست؛ منابع طبیعی، مسیرهای کشتیرانی، زیرساخت‌های بندری، ماهواره‌ها، انرژی و مواد معدنی راهبردی نیز در حال تبدیل شدن به عناصر اصلی رقابت شمالگان هستند. چین نیز با طرح «جاده ابریشم قطبی» علاقه خود به مسیرهای ارتباطی شمالگان را نشان داده است. بنابر این، گرینلند در تقاطع چند روند قرار گرفته‌است: رقابت نظامی آمریکا و روسیه، افزایش نقش چین، دغدغه‌های امنیتی اروپا و کانادا، تغییرات اقلیمی و باز شدن تدریجی مسیرهای دریایی.

در نهایت، اهمیت توافق تازه آمریکا و دانمارک را باید در همین چارچوب دید. این توافق، دست‌کم بر اساس اطلاعات منتشر شده، حاکمیت گرینلند را به آمریکا منتقل نمی‌کند، اما می‌تواند دامنه حضور امنیتی و نظامی واشنگتن را افزایش دهد. همزمان، اروپا و کانادا با تأکید بر حاکمیت خود، توان دفاعی خود، نشان می‌دهند که آینده شمالگان دیگر صرفاً موضوعی محلی نیست!

جهان نما

اعتراض کیتو به اقدامات مغایر با قانون اساسی واشنگتن در خاک خود؛ چرا اکوادور از نظامی‌گری آمریکا نگران است؟

انتشار تصاویری از اجرای طرح‌های زیرساختی و استقرار تجهیزات و پهپادهای آمریکایی در پایگاه هوایی تالورا در اکوادور، بار دیگر موضوع ممنوعیت استقرار تأسیسات نظامی خارجی در خاک این کشور و مخالفت اکثریت مردم اکوادور با لغو این ممنوعیت را مطرح کرده‌است. حساب‌های تخصصی فعال در حوزه تحلیل مسائل نظامی روز ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۶ (۲۶ شهریور) تصاویری منتشر کردند که گفته آنها، اجرای اقدامات عمرانی نظامی توسط نیروهای آمریکایی در پایگاه هوایی تالورا را نشان می‌دهد؛ پایگاهی که در منطقه ناراخال، در استان گویاس در جنوب غرب اکوادور واقع شده‌است. این تأسیسات متعلق به نیروی هوایی اکوادور (FAE) است و از آن جهت اهمیت دارد که تنها پایگاه نظامی این کشور با پادهوایی اختصاصی برای انجام عملیات و آموزش‌های رزمی به شمار می‌رود؛ این فعالیت‌ها که با هماهنگی فرماندهی جنوبی آمریکا انجام می‌شوند، با ممنوعیت قانون اساسی اکوادور در باره استقرار تأسیسات خارجی در خاک این کشور مغایرت دارند. گزارش‌های منتشر شده حاکی است اجرای عملیات زیرساختی در این پایگاه به عهده گردان هشتم لجستیک رزمی وابسته به «نیروی رزمی ساحلی-۲۴» سپاه نظامیان دریایی ایالات متحده (USMC) قرار دارد. گفته می‌شود تمامی این عملیات در چارچوب هماهنگی حوزه مسئولیت عملیات (AOR) فرماندهی جنوبی آمریکا انجام می‌شود. تصاویر منتشر شده استناد به تراکتور و بیل‌های مکانیکی برای تسطیح زمین، نصب حصارهای سیم خاردار و همچنین استقرار پهپادهای RQ-۲۰ B Puma برای نظارت هوایی را نشان می‌دهد. در چارچوب پشتیبانی لجستیک این عملیات، یک فروند بالگر دسیکورسکی UH-۶۰M یک هلوک متعلق به سپاه نظامیان دریایی آمریکا را در ۸ سپتامبر ۲۰۲۶ وارد این پایگاه شده است؛ بالگر دی که بخشی از ناوگان حمل‌ونقل تاکتیکی و تهاجمی این نیرو محسوب می‌شود. پیش از آن نیز، در ۱۷ اوت، سه پرواز نظامی آمریکا از آمریکای مرکزی و در خاک اکوادور فرود آمده بودند. حضور نیروهای آمریکایی و فعالیت‌های گزارش شده در پایگاه تالورا در حالی صورت می‌گیرد

که قانون اساسی اکوادور محدودیت‌های مشخصی برای استقرار تأسیسات نظامی خارجی در خاک این کشور تعیین کرده‌است. بر اساس ماده ۴۵ قانون اساسی اکوادور، این کشور سرزمینی برای صلح است و استقرار پایگاه‌های خارجی با اهداف نظامی و همچنین واگذاری پایگاه‌های ملی به نیروهای مسلح خارجی ممنوع است. از این منظر، فعالیت‌های نظامی و زیرساختی نیروهای آمریکایی در پایگاه تالورا، به گفته منابع منتشر کننده این گزارش، با چارچوب قانونی اکوادور در تعارض است. در همه پرس‌سی ۱۶ نوامبر ۲۰۲۵ میلادی، ۵۸، ۶۰ درصد از رأی‌دهندگان اکوادوری با اصلاحیه پیشنهادی دولت دانیل نوبوآ این حذف ممنوعیت استقرار پایگاه‌های نظامی خارجی مخالفت کردند و به رأی «ه» دادند. میزان مخالفت در برخی استان‌های ساحلی راهبردی نیز بالاتر بود؛ به گونه‌ای که در منابی ۶۰، ۱ درصد و در سانتا لئا ۶۶، ۷ درصد رأی‌دهندگان با این تغییر مخالفت کردند. فعالیت‌های گزارش شده در پایگاه تالورا در چارچوب همکاری‌های امنیتی جدید اکوادور و آمریکا و پیوستن این کشور به ائتلاف موسوم به ائتلاف مبارز با کاکارتل‌های قاره آمریکا (AC-۳)، معروف به «سپر آمریکا» انجام می‌شود. در چارچوب این ائتلاف، فرماندهی جنوبی آمریکا کار گروه ویژه مشترک نیمکره غربی (JTF-WHEM) را تشکیل داده است. این همکاری‌ها شامل تبادل اطلاعات و فناوری در حوزه مقابله با جرایم سازمان‌یافته و قاچاق نیز می‌شود. در همین چارچوب، مارکو روبیو، وزیر امور خارجه آمریکا، به تازگی از اختصاص ۴۵ میلیون دلار دیگر به اکوادور برای مبارزه با جرایم سازمان‌یافته و همچنین اختصاص ۱۰ میلیون دلار برای مقابله با استخراج غیرقانونی معادن خبر داده‌است. با وجود انتشار تصاویر و گزارش‌های مربوط به فعالیت‌های نیروهای آمریکایی در پایگاه تالورا، تاکنون مقام‌های رسمی اکوادور درباره این موضوع اظهار نظر نکرده‌اند. هیچ‌یک از نهادهای رسمی، از جمله وزارت امور خارجه، نیروی هوایی اکوادور و وزارت دفاع ملی، بیانیه یا توضیح رسمی درباره این گزارش‌ها منتشر نکرده‌اند و موضوعی درباره فعالیت‌های ثبت‌شده در استان گویاس ارائه نشده‌است.

طالبان: عربستان میان کابل و پاکستان میانجی‌شود

ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی حکومت طالبان در افغانستان، اعلام کرد این گروه خواهان ادامه گفتگو و همکاری با پاکستان است و از نقش آفرینی میانجی‌گری عربستان سعودی برای حل اختلافات میان دو کشور استقبال می‌کند. مجاهد در مصاحبه‌ای با رسانه‌های عربی تأکید کرد حکومت طالبان به تصمیم‌ها و تلاش‌های میانجی‌گرانه ریاض احترام می‌گذارد و از هر گونه تلاش عربستان سعودی و دیگر کشورهای حل‌وفصل مناقشات میان کابل و اسلام‌آباد استقبال می‌کند. سخنگوی طالبان گفت: «امیدواریم عربستان سعودی به عنوان دوست هر دو کشور افغانستان و پاکستان، نقش خود را ایفا کند؛ زیرا رضی می‌تواند نقشی مثبت در این زمینه داشته باشد.» ذبیح‌الله مجاهد همچنین ابراز امیدواری کرد که مقامات سعودی تلاش‌های میانجی‌گرانه خود را به‌طور مؤثر ادامه دهند تا مسائل و چالش‌های موجود میان دو کشور همسایه برطرف شود. اسلام‌آباد، کابل را متهم به حمایت مالی و نظامی از تحریک طالبان پاکستان برای حملات تروریستی در خاک این کشور می‌کند. طالبان افغانستان همواره مرز مشترک دو کشور امرز دیورند می‌خواند و به‌طور غیر مستقیم مشروعیت این مرز را انکار می‌کند.

خبر

سوئیس برای جنگ‌های مدرن آماده می‌شود!

شورای فدرال سوئیس با اشاره به جنگ واکر این، تهدیدات ترکیبی و وابستگی‌های حیاتی، استراتژی امنیت ملی جدیدی را با هدف آماده‌سازی این کشور برای یک محیط بین‌المللی «به‌طور فزاینده‌ی بی‌ثبات» به تصویب رساند. استراتژی سیاست امنیتی ۲۰۲۶ سوئیس سه اولویت اصلی را تعیین می‌کند که شامل تقویت انعطاف‌پذیری دولت، اقتصاد و جامعه، بهبود حفاظت از غیرنظامیان، نهاده‌ها و زیرساخت‌های حیاتی و تقویت توان دفاعی سوئیس است. بر اساس گزارش خبرگزاری آنتاوتولی، دولت سوئیس در بیانیه‌ای با اشاره به شدت گرفتن رقابت بین

تسلط ارتش سودان بر مناطق جدید در شمال کردفان

نیروهای ارتش سودان با پشتیبانی نیروهای مشترک، پس از نبردهای شدید با نیروهای پشتیبانی سریع، موفق شدند «آب قعود»، «ام صمیمه» و کوه «آب سنون» و اطراف آن را در ایالت کردفان شمالی تحت کنترل خود در آورند. طبق این گزارش، عملیات نظامی برای تعقیب عناصر باقیمانده پس از آن صورت می‌گیرد که ارتش سودان و نیروی مشترک کنترل ۱۱ منطقه در نزدیکی محل «سودی» را

اعلام کردند و بنا به گفته منابع نظامی، این عملیات ارتش بخشی از اقداماتی است که با هدف تقویت مواضع و قطع خطوط تدارکاتی نیروهای پشتیبانی سریع انجام می‌شود. سازمان ملل متحد در ۱۲ ماه می گذشته نسبت به تشدید حملات پهبادی در منطقه کردفان هشدار داد و اعلام کرد که این حملات طی ماه‌های ژانویه تا آوریل جان دست‌کم ۸۸۰ غیرنظامی را گرفته است. سه ایالت کردفان (شمالی، غربی و جنوبی) از ۲۵ اکتبر ۲۰۲۵ شاهد درگیری‌های فزاینده میان ارتش سودان و نیروهای واکنش سریع بوده‌اند. سودان از آوریل ۲۰۲۲ (فروردین ۱۴۰۲) شاهد جنگی میان ارتش و نیروهای واکنش سریع است که برآوردهای سازمان ملل متحد نشان می‌دهد این درگیری ده‌ها هزار کشته و مالی و نظامی از تحریک طالبان پاکستان برای حملات تروریستی در خاک این کشور می‌کند. طالبان افغانستان همواره مرز مشترک دو کشور امرز دیورند می‌خواند و به‌طور غیر مستقیم مشروعیت این مرز را انکار می‌کند.

سی.ان.ان: نتانیاهو نگران آرای یهودیان خارج‌نشین است

شبکه «سی‌ان‌ان» گزارش داد در حالی که تنها چند هفته تا انتخابات باقی مانده، یکی از مهم‌ترین منازعات سیاسی بر سر بازگشت اسرائیلی‌های مقیم خارج برای رأی دادن شکل گرفته است. دهه‌ها زار اسرائیلی ساکن خارج از سرزمین‌های اشغالی در حال رزرو پرواز برای بازگشت در روز انتخابات غربی، اسرائیل به شهروندان عادی مقیم خارج اجازه رأی غیابی نمی‌دهد و تنها دیپلمات‌ها و فرستادگان رسمی